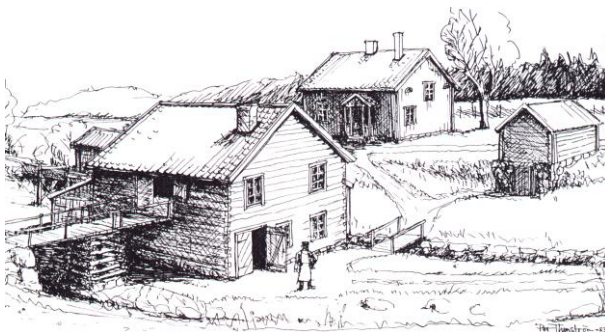

KNIVSTA ÖVRE KVARN

Under flera hundra år fram till i början av 1920-talet låg här en kvarn invid bäcken. Driften lades ned 1919.

Kvarnstenarna drevs av ett vattenhjul som via en ränna tog kraften ur det rinnande vattnet. Rester av denna ränna och fördämningar finns ännu bevarade.

Erik Andersson var son till den siste mjölnaren Joel Andersson och fick från tidig ålder hjälpa sin far. Tack vare Erik Anderssons detaljerade beskrivning av hur kvarnen såg ut när den var i drift har det varit möjligt att göra denna rekonstruktion.

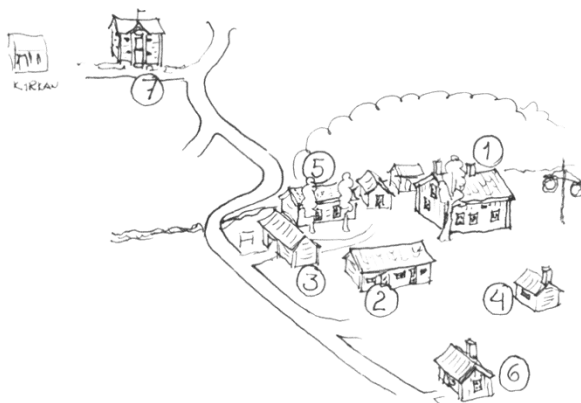

KVARNGÅRDEN

Kvarngården omnämns för första gången i skrift på 1400-talet.

Från 1920-talet till 1960-talet användes Kvarngården som annex till dåvarande ålderdomshemmet Kvarntorp.

Uppsala kommun överlät Kvarngården till hembygds-gillet 1972 med villkor att den skulle användas som hembygdsgård. Gillet har därefter rustat upp de befintliga husen, räddat från rivning och flyttat hit flera byggnader.

1. MJÖLNARBOSTADEN

Byggnaden står på sin ursprungliga plats och uppfördes troligen vid mitten av 1800-talet.

Huset användes som bostad till mjölnaren och hans familj till cirka 1920. Därefter var det ett annex till ålderdomshemmet Kvarntorp och fungerade som bostadshus för äldre.

När hembygdsbygget övertog gården var byggnaden starkt nedsliten och renoverades under åren 1975 - 1980.

2. LADUGÅRDEN

Ladugårdsbyggnaden ligger på sin ursprungliga plats. Den finns med på en karta över Kvarngården från 1809.

Ladugården var i mycket dåligt skick när hembygdsgillet övertog gården. Skadade stockar har bytts ut och väggarna har riktats upp.

Yttertaket är originellt då takteglet ligger på en isolering och fuktspärr av långhalm. Taket återställdes i sitt förmodade originalutförande 1986.

3. PORTLIDER FRÅN KÖLÄNGEN

Byggnaden innehåller, förutom portlidret med genomfart till mangårdsbyggnaden, visthus-boden och spannmålsbodar. Sannolikt är byggnaden från början av 1700-talet. Den återfinns på en karta över Gredelby och Kölängen från 1700-talets slut.

Hembygdsgillet fick portlidret redan 1969 av dåvarande Knivsta kommun. Den togs ned och flyttades av frivillig arbetskraft från socknens gårdar, genom s.k. ”gångled”.

År 1975 återuppfördes byggnaden på ungefär den plats där det tidigare legat en portliderlänga.

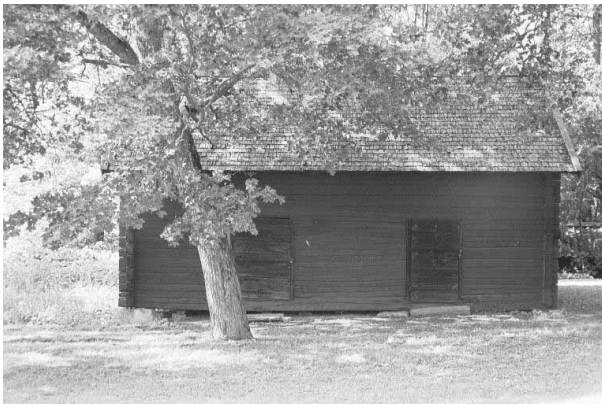

5. MAGASIN FRÅN GREDELBY

Detta spannmålsmagasin flyttades i november 1985 från Gredelby, på grund av att området skulle bebyggas med flerbostadshus.

Året efter sattes det upp vid Kvarngården på den plats där det tidigare legat ett magasin eller möjligen ett bränneri.

Huset är troligen uppfört under mitten eller senare delen av 1800-talet. Takbeklädnaden utgörs av spån från asp, tidigare ett mycket vanligt takmaterial på ekonomibyggnader.

4. SMEDJA FRÅN GAMLA TARV

Gårdssmedjan kommer ursprungligen från Gamla Tarv (området kallas numera för Västra Ängby) och låg i backen bakom den nu bevarade man-gårdsbyggnaden.

Hembygds-gillet monterade ned smedjan 1978 och uppförde den på sin nuvarande plats 1986. Härden murades upp året efter. Pusten kommer från Kniv-sta gårds smedja.

”Tarvs-smia” som försetts med gamla smedverk-tyg ur gillet's samlingar, används då och då vid de-monstrationer.

6. HEDDAS STUGA

Backstugans ålder är okänd, men den finns upptagen på en karta över Ängby från 1857. Den låg ursprungligen invid nuvarande Trunstavägen, snett emot infarten till Fikonvägen.

Enligt husförhörslängderna kallades den ”Gråstugan”.

Den beboddes av regementsskräddaren Widegren med familj. Dottern Hedda bodde sedan ensam kvar till 1956. Därefter stod stugan tom till 1982 då hembygdsgillet övertog, dokumenterade och rev den.

Inte mycket av det ursprungliga byggnads-materialet har kunnat tas tillvara, då det var i mycket dåligt skick.

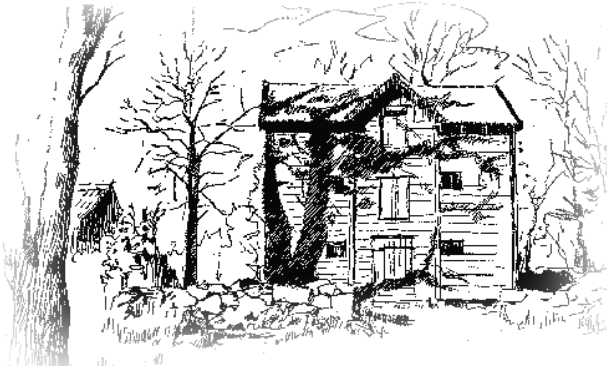
Denna stuga är en exakt rekonstruktion, uppförd åren 1993 - 1994.

8. TVÄTTSTUGA / BRYGGHUS

Tvättstugan ligger på ursprunglig plats.

7. SOCKENMAGASINET - HEMBYGDSMUSEUM

Sockenmagasinet, byggnaden och 20 tunnor spannmål, donerades 1758 av greve Ulrik Nils Gyldenstolpe på Noor.

Magasinsinrättningen kunde vid behov låna ut utsäde till socknens bönder och torpare, som de efter skörden fick betala tillbaka med ränta.

Byggnaden användes som sockenmagasin till 1884. Då flyttades den till Särstabacken och fick sedan tjänstgöra som lagerbod till lanthandeln.

1963 flyttades den tillbaka, nästan till ursprunglig plats.

Magasinet innehåller nu hembygdsgillets samlingar med i huvudsak gamla bruksföremål från Knivsta med omnejd.

Magasinskista

Museet är öppet söndagar under juli – aug, kl.11 – 14 eller enligt överenskommelse. Telefon: 018-34 22 85

Kvarngården kan hyras för utomhus eller inomhusverksamhet.

Telefon 018-34 26 15

Kvarngården och Sockenmagasinet är utgiven av Knivsta Hembygdsförening 2001.

Text: Per Thunström

Bild: Harriet Karlsson

Kopiering får endast ske med tillstånd av Knivsta Hembygdsförening. Telefon: 018-34 26 16

KVARNGÅRDEN
OCH
SOCKENMAGASINET

*Knivsta
Hembygdsförening*